

SCÈNES UIT EEN HUWELIJK

VAN INGMAR BERGMAN
REGIE IVO VAN HOVE
INTERNL THEATER AMSTRDM

rolverdeling op de achterzijde

van **Ingmar Bergman**
regie **Ivo van Hove**
dramaturgie **Bart Van den Eynde**
vertaling **Karst Woudstra**
scenografie & licht **Jan Versweyveld**
coproductie **Kaaithheater**

assistentie regie **Daniël 't Hoen, Jorinde Keesmaat**
assistentie scenografie **Roel Huisman**
hoofd techniek & productie **Götz Schwörer**
productieleiding **Angelina Kroft**
techniek **Arist Richartz (1^e inspiciënt),
Emile Bleeker, Sander van Elteren,
Hans Pieksma, Pieter Roodbeen, Nadin Topal**
kostuumatelier **Farida Bouhbouh,
Jacolien Honders (kleedwerk), Wim van Vliet (hoofd)**
uitvoering toneelbeeld **Atelier Amsterdam**
castingadviezen **Hans Kemna**
fotografie **Jan Versweyveld**
beeldbewerking **Henri Verhoef**
grafisch ontwerp **Sara van Gelder,
Esther Noyons, Jan Versweyveld**
publiciteit **Bart Buytenhek, Mette Raaphorst**
druk **SSP Amsterdam**

#scènesuiteenuhuwelijk

Deze productie is tot stand gekomen met medewerking van Auteursbureau ALMO bvba in opdracht van Josef Weinberger Ltd, Londen en de Ingmar Bergman Foundation, www.ingmarbergman.se.

De voorstelling duurt circa 3u40, inclusief pauze.

Scènes uit een huwelijk ging in 2005 in première en reisde o.a. naar Wenen, Créteil, Athene, Londen en Moskou. Celia Nufaar ontving voor haar rol de Colombina, prijs voor beste vrouwelijke bijrol.

SYNOPSIS

Johan en Marianne lijken het perfecte koppel. Ze zijn getrouwd, hebben kinderen en hun carrières zijn succesvol. Als Johan op een dag vertelt dat hij een andere vrouw heeft ontmoet, is hun huwelijk voorbij. In zes scènes volgen we hun helletocht, van de eerste kleine wrijvingen tot een ultiem fysiek gevecht. *Scènes uit een huwelijk* is een studie in intimiteit en behandelt symptomen die iedereen met de ervaring van een langdurige relatie herkent: de bruuske wisselingen van tederheid en wreedheid, het gevoel onbegrepen en ongezien te zijn, de door de jaren opgebouwde taboes en misverstanden, de misleidende gedachte dat men de ander volledig kent.

Als een volleerd goochelaar voert Bergman ons langs de emotionele rollercoaster van een falend huwelijk. Afwisselend wordt de sympathie opgeëist door de man en door de vrouw: hij is nooit volwassen geworden, zij heeft zich altijd weggecijferd. Beiden worden heen en weer geslingerd tussen gespeelde onkwetsbaarheid en kleinmenselijke behoeften, tussen het verlangen de ander te behagen en eigenbelang, tussen geloof in een maakbare wereld en aanvaarding van het eigen falen. Hun ondergang lijkt onvermijdelijk totdat Bergman onverwacht een konijn uit de hoge hoed tovert. Na een titanenstrijd vinden de echtelieden elkaar in een moment van intimiteit, samen schuilen ze even 'midden in de nacht in een donker huis ergens in de wereld'.

AUTEUR INGMAR BERGMAN

Ingmar Bergman (1918 – 2007) is een van de belangrijkste vertegenwoordigers van de Europese auteursfilm, maar zijn oeuvre omspant ook theater, televisie, essays en biografieën. Zijn kindertijd, familie en complexe liefdesleven vormen een rode draad in dit werk. De slechte relatie tussen zijn ouders is bepalend voor zijn mensbeeld. Vooral in zijn eerste films concentreert hij zich op de trauma's uit zijn jeugd. In *Het zevende zegel* (1957), *Als in een donkere spiegel* (1961) en *De maagdenbron* (1960) rekent hij af met de dogmatische godsdienst van zijn vader en gaat hij op zoek naar een meer humane spiritualiteit. Zijn focus verandert als hij ervan overtuigt raakt dat een mensenleven alleen betekenis krijgt in contact met anderen. Vanaf *Persona* (1966) toont hij zich een

meedogenloze analyticus van het menselijk falen in relatie tot anderen. Binnen de relatiedrama's neemt *Scènes uit een huwelijk* (1972) een bijzondere plaats in. De symbolische aanpak van zijn vroegere films heeft hij ingeruild voor een realistisch rauwe en intieme stijl, die volledig ten dienste staat van het subtiele spel van Erland Josephson en Liv Ullmann. Bergman schreef *Scènes uit een huwelijk* als een serie van zes televisiefilms die hij daarna tot een film en uiteindelijk tot een toneelstuk bewerkte. Het verhaal gaat dat het scheidingscijfer in Zweden een uitzonderlijke piek vertoonde toen de serie werd uitgezonden. In 2003 maakte hij het vervolg *Sarabande*, waarin de 78-jarige Josephson en de 62-jarige Ullmann opnieuw in de huid van Johan en Marianne kruipen.

VERTALING KARST WOULDSTRA

Karst Woudstra studeerde onder meer Scandinavistiek, Italiaans, Russisch en esthetica. Tijdens zijn studies zwierf hij door Europa en belandde in Zweden waar hij een dramaturgieopleiding volgde. Hij staat officieel te boek als de man die in 1983 de Zweedse toneelschrijver Lars Norén in Nederland introduceerde, waarmee de auteur zijn enthousiasme voor het theater herwon. Woudstra heeft een groot en meermaals bekroond oeuvre voor toneel geschreven. Tot zijn bekendste werken behoren *Een hond begraven*, *De stille grijzen van een winterse dag in Oostende*, *Total Loss* en *Een zwarte Pool*. De laatste jaren legde hij zich vooral toe op regisseren, zowel in Nederland als in België en Duitsland.

REGIE IVO VAN HOVE

'Scènes uit een huwelijk laat zien hoe de westerse mens in de beschaafde wereld zijn identiteit dreigt kwijt te raken. In een wereld zonder God wordt de mens op zichzelf teruggeworpen. Marianne en Johan denken het ideale koppel te zijn, maar zien niet dat hun huwelijk een huis op drijfzand is. Wat volgt is een theateraal onderzoek naar de ware aard van de liefde en het samenleven. Bergman toont hoe moeilijk dit is in onze open samenleving. Hij kijkt door een microscoop naar een van de kleinste cellen van onze maatschappij, een huwelijk tussen man en vrouw. Hij toont ons het verrottingsproces maar ook de mogelijkheid tot herstel.' – Ivo van Hove

SCENOGRAFIE JAN VERSWEYVELD

Jan Versweyveld transformeert het theater tot een intieme ruimte. Drie koppels spelen simultaan, het publiek verplaatst zich per scène op het podium en maakt op onvoorspelbare wijze deel uit van de grillige wereld van Johan en Marianne. Door de hoge mate van intimiteit ervaar je alle processen van een ontwricht huwelijksleven alsof je door een vergrootglas kijkt.

PERSONAGES

Johan vindt zichzelf een geslaagde academicus, echtgenoot en vader. Onder die bravoure schuilt een angstige man, die geborgenheid zoekt in materiële welstand en de koestering van gezin en familie. Conflicten gaat hij het liefst uit de weg, omdat die zijn nest bedreigen. Als zijn diepgewortelde onzekerheid zich niet langer laat beteugelen, verbrandt hij alle schepen achter zich en vlucht in een relatie met een jonge vrouw. Johan komt zichzelf genadeloos tegen en moet onder ogen zien dat hij een jongen is van middelbare leeftijd die nooit volwassen zal worden.

Marianne definieert zichzelf bescheiden als de vrouw van en de moeder van. Eigen verlangens staat ze zichzelf niet toe, maar ze heeft een feilloos mechanisme ontwikkeld om haar wil via anderen te realiseren. Als Johan haar verlaat, stort haar wereld in. Met vallen en opstaan leert ze voor zichzelf een plaats op te eisen. Ze vindt een evenwicht tussen haar diepgeworteld verlangen naar vrijheid en de wil betekenisvol te zijn voor anderen. Van nature een optimist blijkt ze uiteindelijk erg weerbaar te zijn.

A man with dark hair, wearing a dark blue sweater over a light-colored collared shirt, is shown in a close-up, pointing his right index finger directly at the camera with a very intense, shouting expression. His mouth is wide open, showing his teeth. In the background, a woman with long, wavy blonde hair is seen from behind, her face out of focus. The setting appears to be a dimly lit room, possibly a restaurant or bar, with a wooden chair visible in the lower left background.

‘Maar zo, hier,
midden in de nacht,
in een donker huis,
ergens in de wereld,
zit ik met jou in mijn
armen. En ik in de jouwe.
Al kan ik onmogelijk
beweren dat dat met
veel inzicht en inleving
gepaard gaat.’

– Johan

‘Ik vertrouw op mijn verstand. En mijn
gevoel. Die werken samen. Ik ben met allebei
tevreden. Nu ik ouder geworden ben, heb ik
zelfs een derde medewerker. Mijn ervaring.’

– Marianne

Internationaal Theater Amsterdam
VR 17, ZA 18, DI 21, WO 22, VR 24 & ZA 25 AUG
ITA—extra
INLEIDING WO 22 AUG
BOVENTITELING VR 17 T/M ZA 25 AUG

Chassé Theater Breda
VR 8 & ZA 9 MRT

Stadstheater Arnhem
DI 12 & WO 13 MRT

Stadsschouwburg Utrecht
WO 5, DO 6, ZA 8 & ZO 9 SEP

Stadsschouwburg de Harmonie Leeuwarden
VR 15 MRT

Koninklijke Schouwburg Den Haag
DO 13 T/M ZA 15 SEP

Stadsschouwburg Groningen
DI 19 & WO 20 MRT

Parktheater Eindhoven
WO 6, VR 8 & ZA 9 FEB

Theater aan het Vrijthof Maastricht
ZA 23 & ZO 24 MRT

Parkstad Limburg Theaters Heerlen
WO 13 & DO 14 FEB

Theater aan de Parade Den Bosch
WO 27 & DO 28 MRT

De Warande Turnhout
VR 1 & ZA 2 MRT

Theaters Tilburg
ZA 30 & ZO 31 MRT

Theater Rotterdam
DI 5 & WO 6 MRT

—
ITA—ensemble & gasten 18/19 **Hélène Devos, Fred Goessens, Janni Goslinga, Aus Greidanus jr., Marieke Heebink, Maarten Heijmans, Robert de Hoog, Hans Kesting, Hugo Koolschijn, Achraf Koutet, Maria Kraakman, Majd Mardo, Ramsey Nasr, Chris Nietvelt, Celia Nufaar, Frieda Pittoors, Halina Reijn, Gijs Scholten van Aschat, Bart Slegers, Eelco Smits, Steven Van Watermeulen, Claire Bender, Bart Bijmens, Violet Braeckman, Evgenia Brendes, Hajo Bruins, Thomas Cammaert, Charlie-Chan Dagelet, Mingus Dagelet, Katelijne Damen, Jip van den Dool, Khaldoun Alexander Elmecky, Barry Emond, Hubert Fermin, Malou Gorter, Wim van der Grijn, Abke Haring, Eva Heijnen, Noortje Herlaar, Stacyan Jackson, Gaite Jansen, Faas Jonkers, Emma Josten, Poema Kitseroo, Minne Koole, Djamila Landbrug, Rob Malasch, Joep Paddenburg, Massimo Pesik, Alwin Pulinckx, Dewi Reijs, Lineke Rijxman, David Roos, Vanja Rukavina, Luca Savazzi, Michael Schnörr, Harm Duco Schut, Truus te Selle, Camilla Siegertsz, Jip Smit, Josha Stradowski, Sidar Toksöz, Leon Voorberg, Carina de Vroome, Mandela Wee Wee, Maartje van de Wetering, Benjamin de Wit**

ITA.NL

Hoofdsponsor

accenture

Partners

CLIFFORD
CHANCE

Subsidiënten

ITA—ENSEMBLE 18/19

Premières

Een klein leven
van **Hanya Yanagihara**
regie **Ivo van Hove**
SEP, OKT 18, APR 19

Het hout
van **Jeroen Brouwers**
regie **Michiel van Erp**
NOV 18, APR 19

Vallende man
van **Don DeLillo**
regie **Julien Gosselin**
MRT 19

Dood in Venetië
naar **Thomas Mann**
tekst **Ramsey Nasr**
regie **Ivo van Hove**
productie ITA / Koninklijk
Concertgebouworkest
APR 19

De kersentuin
van **Anton Tsjechov**
regie **Simon McBurney**
JUN 19

In wankel evenwicht
van **Edward Albee**
regie **Maren E. Bjørseth**
productie ITA2 /
Toneelschuur Producties
MRT, APR 19

Reprises

Scènes uit een huwelijk
van **Ingmar Bergman**
regie **Ivo van Hove**
AUG, SEP 18, FEB, MRT 19

Kleine zielen
van **Louis Couperus**
regie **Ivo van Hove**
coproductie **Ruhrtriennale**
AUG, SEP 18

La voix humaine
van **Jean Cocteau**
regie **Ivo van Hove**
SEP, NOV 18

Uit het leven van marionetten
van **Ingmar Bergman**
regie **Nanouk Leopold**
OKT 18

Het jaar van de kreeft
van **Hugo Claus**
regie **Luk Perceval**
NOV 18

De stille kracht
van **Louis Couperus**
regie **Ivo van Hove**
coproductie **Ruhrtriennale**
NOV, DEC 18, APR 19

Husbands and wives
scenario **Woody Allen**
regie **Simon Stone**
DEC 18, FEB 19

Ibsen huis
van **Simon Stone**
naar **Henrik Ibsen**
regie **Simon Stone**
DEC 18

The Fountainhead
van **Ayn Rand**
regie **Ivo van Hove**
JAN 19

Oedipus
van **Robert Icke**
naar **Sophocles**
regie **Robert Icke**
MEI 19

Na de repetitie / Persona
van **Ingmar Bergman**
regie **Ivo van Hove**
coproductie **Les Théâtres de la Ville de Luxembourg, Maison des Arts de Créteil, Théâtre de la Place Liège**
AUG, SEP 18

Dagboek van een verdwenene
componist **Leoš Janáček**,
Annelies Van Parys
regie **Ivo van Hove**
productie **Muziektheater Transparant**
coproductie ITA,
Klarafestival, De Munt, Kaaitheater, Les Théâtres de la Ville de Luxembourg, Operadagen Rotterdam
OKT, NOV 18, FEB 19

De dingen die voorbijgaan
van **Louis Couperus**
regie **Ivo van Hove**
productie ITA / **Toneelhuis**
coproductie **Ruhrtriennale**
OKT 18

De andere stem
van **Ramsey Nasr**
regie **Ivo van Hove**
NOV 18

Medea
van **Simon Stone**
naar **Euripides**
regie **Simon Stone**
NOV 18, MRT 19

Kings of war
van **William Shakespeare**
regie **Ivo van Hove**
co-commissioners
Barbican, Théâtre National de Chaillot, Wiener Festwochen
coproductie **Blindman, Holland Festival, Muziektheater Transparant**
NOV, DEC 18, MEI 19

ITA—junior

XXX jr.
Over vriendschap
in Amsterdam
regie **Ilon Lodewijks, Hanna Timmers**
MRT 19

Marianne
Claire Bender
Camilla Siegertsz
Janni Goslinga

Johan
Alwin Pulinckx
Bart Slegers
Hugo Koolschijn

moeder / mevr. Jacobi
Celia Nufaar

Peter
Benjamin de Wit

Katarina
Maartje van de Wetering

Eva
Charlie-Chan Dagelet
Eva Heijnen